

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta 52, 13 / Telefon 2440 in 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Italija v zunanji politiki

PORAZ VELIKIH NAČRTOV BENITA MUSSOLINIJA.

V zboru velesil si Italija nikoli ni mogla priboriti prave veljave, in v diplomaciji je bila vedno velesila druge vrste, dasi je imela sijajne diplomate, ki so znali popraviti tudi dejanske poraze in jih spremeniti v uspehe. Tudi v nekdanji trozvezi z Avstrijo in Nemčijo je bila najšibkejši del. Nekoliko se je pa njen pomen povečal, ko je prešla l. 1915. v tabo zaveznikov in bila deležna l. 1918. njihove zmage. Čim pa se je pričel svet na novo urejati in grupirati, je postala zopet to, kar je bila poprej. Ob fašističnem pohodu na Rim pred desetimi leti je bila skoraj docela osamljena. Zveze z osrednjimi silami, ki so bile poražene in so deloma tudi izginile, ni bilo več, vezi z velikimi zahodnimi zavezniki so se pa raztrgale. Njena diplomacija je sicer sedela na lavorikah vsaj delnega uveljavljanja londonskega pakta, a upliva na veliko svetovno politiko ni imela nobenega. Morala je slepo slediti Franciji, Angliji in Ameriki.

Po fašističnem pohodu na Rim je bilo treba zato iskati novih potov. Mussolini, ki je s silno osebnostno energijo in močjo uveljavil svojo politiko v mejah kraljevine, je hotel dati Italiji tudi zunanjo bleško, hotel je uveljaviti njeno zunanjo politiko v soglasju s prestižem položaja velesile. Kakor pa je glede kolonij našel že določena dejstva, tako je tudi v zunanji politiki našel že vse več ali manj stalno orientirano. Prostora za uveljavljanje upliva ni bilo nikjer drugje kakor pri takozvanih izločenih, t. j. premaganih državah. In priznati se mu mora, da je uporabljal dobro taktiko. Neoziraje se na velike bivše zaveznike na zahodu, je navezal stike z Madžarsko, Bolgarsko, Turčijo ter pozneje še z Albanijo, Avstrijo in deloma celo z Nemčijo in Rusijo. Tako se je zgodilo, da je postala fašistična Italija zaveznica premaganih in desperadov, ki so ji, posebno Madžari in Bolgari, sledili posebno še zaradi nasprotstva do male antante, v prvi vrsti seveda Jugoslavije. Zunanje politični interesi so se tu torej strinjali in krili, in preko noči je postala Italija vodnica nekega sicer negativnega, a vendar vsaj nekoliko točno zarisane bloka držav srednje in vzhodne Evrope. Zgodilo se je tako prvič v zgodovini, da si je italijanska diplomacija ustvarila svoj lastni delokrog vodilnega zunanje-političnega upliva. Kar se poprej ni posrečilo nobenemu italijanskemu diplomatu, to se je posrečilo Benitu Mussoliniju in bili bi neobjektivni in naivni, če

tega ne bi priznali. Toda tudi on je precejeval zunanje politično moč Italije, in stavba, ki jo je zgradil, ni mogla nikoli postati to, kar je želel. Upliv Francije in Anglije je bil prevelik, da bi mogel srednjo in vzhodno Evropo popolnoma izločiti in podrediti izključno le italijanski volji. Celu Madžarska, ki je bila vedno najtrdnjša postavka v Mussolinijevem zunanje političnem računu, ni niti hotela niti mogla prekiniti vseh vezi s Parizom in Londonom. Še manj je to storila Bolgarija, dočim je Nemčija ohranila nekakšno tiho, a vendar precej jasno neutralnost. Avstrija, Turčija in Rusija so pa postale zaveznice Italije samo iz golih egoističnih namenov in samo do mere, ki jim še omogoča trgovati z mednarodnimi interesi.

V primeri s Francijo, ki ima docela jasno in trdno grupacijo, obsegajočo Belgijo, Jugoslavijo, Romunijo, Češko-Slovaško in Poljsko, je ostala italijanska skupina ne le dejansko slabše, temveč tudi moralno labilnejša. Da se je tega Italija tudi sama dobro zavedala, dokazuje najbolj dejstvo, da je skušala pridobiti za svoje načrte tudi še vsaj eno zahtodno velesilo. Kokerirala je zato posebno z Anglijo; toda vse njeno snubljenje je ostalo brez stvarnega efekta. Anglija je sicer upoštevala italijanske težnje, a samo toliko, kolikor so ji mogle neposredno koristiti, ko bi pa morala tudi sama nekaj žrtvovati, se je vedno previdno umaknila. Do definitivnega umika pa je prišlo v Lozani pri sklenitvi nove entente cordiale med Parizom in Londonom. Takrat je Italija lahko dokončno spoznala, da je ostala s svojimi desperadi docela sama, popolnoma izolirana. Čim pa se je to zgodilo, se je pričela rahljati tudi njena desperatska stavba sama. Bolgarija se ne uklanja več absolutni volji Rima. V njej se razvijajo močne sile, ki teže v smeri proti Parizu in Beogradu. Istočasno se pa tudi Avstrija zahvaljuje Franciji za posojilo in se brani popolnega rimskega jeroštva.

Po vsem tem je razumljivo, da je moral Mussolini na nek način popraviti poraz, in popravil ga je s tem, da je žrtvoval zunanje ministra Grandija in nekatere druge ministre. Nekdo je moral vsaj pred italijansko javnostjo prevzeti odgovornost za poraz, in prevzeli so jo Mussolinijevi najožji sodelavci. S tem se pa poraz ni prav nič zmanjšal in položaj prav nič izpremenil. Poraz je ostal — poraz.

Višek volilne borbe v Nemčiji

UKINITEV OBSEDNEGA STANJA V BERLINU IN NA BRANDENBURSKEM. NOVI SPOPADI V BERLINU. SRDITA VOLILNA BORBA.

BERLIN, 27. julija. Državni predsednik von Hindenburg je podpisal večeraj opoldne v Neudecku naredbo, ki se glasi: »Na podlagi člena 48 državne ustave odredim: Naredba o izjemnem stanju v Berlinu in pokrajini Brandenburgski z dne 20. t. m. 1932. se z današnjim dnem ob 12. uri opoldne razveljavlja. Na podlagi te naredbe po izvrševalcu oblasti odredene ukinitve periodičnih časnikov niso tangirane.«

BERLIN, 27. julija. Vlada je tako uveljavila ukinitve obsednega stanja in vsa oblast je bila zopet izročena redarstvu in izpuščeni so bili iz zaporov vsi, ki so bili aretirani za časa obsednega stanja, razen onih, ki so bili prijeti po nalogu rednih sodišč. Takoj po ukinitvi obsednega stanja so pa zopet nastali nemiri in spopadi. V več primerih je bilo redarstvo prisiljeno rabiti orožje; več oseb je bilo ranjenih, neka ženska pa celo ubita. Prav tako so tudi pruski ministri odgovorili na sklep državnega upravnega sodišča v Lipskem z nadaljnjim zankanjem veljavnosti zasilnih odredb in komisariata, kar pa položaja seveda ne spreminja.

BERLIN, 27. julija. Po ukinitvi obsednega stanja se je ves Berlin okrasil z zastavami. Hitlerjevci so pozvali vse svoje pristaše, da iz vesiljo zastave z lomljenim križem. Na nekaterih večjih hišah vise zastave vseh strank, iz vsakega stanovanja drugačna, a največ je zastav narodnih socialistov. V delavskih četrtih prevladujejo komunistični prapori, preko ulic so pa napeti transparenti z volilnimi gesli. Predmet vsega zanimanja so povsod samo nedeljske državnozbornske volitve, na katere se pripravljajo mrzlično vse stranke. Mnenja so seveda zelo različna. Nekateri zatrjujejo, da bodo narodni socialisti nazadovall, drugi da bodo napredovall.

Predsednik poslanskega kluba socialnih demokratov je dejal poročevalcu pariškega »Journala«, da bo socialno-demokratska stranka gotovo ohranila dosedanje mandate, verjetno pa je, da jih bo povečala na 200. Narodni socialisti ne bodo imeli absolutne večine, pa če bi jih podpirali tudi vsi nacionalisti.

Sestanek romunskega parlamenta

VAŽNE POLITIČNE KONFERENCE IN SEJE. PRESTOLNI GOVOR IN VLADNA DEKLARACIJA. REKONSTRUKCIJA VLADE.

BUKAREŠTA, 27. julija. Te dni so v Bukarešti važne politične konference in seje posameznih strank in njihovih organizacij, ki se pripravljajo na otvoritev novega parlamenta. Novi parlament se bo sestel k prvi seji v soboto 30. t. m. in do takrat bo najbrže sestavljena tudi nova vlada. Včeraj se je sestalo k seji tudi predsedstvo narodne kmečke stranke, ki ima v novem parlamentu večino. Na seji se je razpravljalo o osebnostih, ki naj bi prevzele posamezne ministrske

portfeje. Obenem so se določale glavne smernice bodočega vladnega programa, ki bodo navedene tudi v prestolnem govoru ob otvoritvi parlamenta. Seja se danes nadaljuje.

Prav tako zbornje tudi vlada, ki pripravlja prestolni govor in svojo deklaracijo. Kakor se doznavo, se bo izvršila v vladi prav za prav le rekonstrukcija, ker je M a n i u odklonil povabilo, da bi zopet prevzel vodstvo stranke in vlade.

Odhod bolivijskih čet na mejo

Fronta na meji province Gran Chaco. General von Kundt vrhovni poveljnik.

LA PAZ, 27. julija. Bolivijsko vojno poveljstvo je poslalo vse mobilizirane čete razen dveh stražnih polkov, ki sta določena za čuvanje vojnega arzenala, na mejo province Gran Chaco, kjer se bo razvila bojna fronta med Bolivijo in Paragvajem.

BERLIN, 27. julija. Kakor poročajo listi iz La Paza, je bolivijski generalni štab ponudil vrhovno poveljstvo nad bolivijsko vojsko nemškemu generalu von K u n d t u. General von Kundt je bil svoječasno instruktor bolivijske vojske. General živi sedaj v Berlinu in izjavlja, da o kakem takim povabilu ničesar ne ve. Razen tega pa ima bolivijska vojska tudi sama dovolj sposobnih častnikov, ki lahko prevzamejo vrhovno poveljstvo.

Krvavi izgredi v Španiji

MADRID, 27. julija. V Saragozi so priredili večeraj levičarji velike demonstracije, pri katerih so se hoteli polastiti javnih uradov in zgradb. Skupini demonstrantov se je posrečilo udreti v poslopje mestne občine, kjer so razbili več pohištva in zažgali kup aktov. Nastopiti je moralo vojašt

vo, ki je demonstrante z golimi bajoneti vrglo iz poslopja. Pri tem se je tudi streljalo. Pet vojakov in sedem demonstrantov je bilo ranjenih. En demonstrant je pozneje v bolnišnici umrl. Aretiranih je bilo okoli 70 oseb, med njimi nekaj voditeljev komunističnega gibanja in anarhistov.

Spomenica pruskih Litavcev

ŽENEVA, 27. julija. Litavska narodna manjšina v nemški Vzhodni Prusiji, ki šteje sedaj samo še okoli 100.000 duš, dočim je bilo še pred 100 leti štirikrat večja, je poslala Društvu narodov spomenico, v kateri zahteva, da se prisili nemška vlada, da bo spoštovala obveznosti o zaščiti na rodni manjšin. Nemci odrekajo Litavcem vse narodne pravice, ne dovolje jim ljudskih šol in celo iz cerkve izganjajo litavski jezik. Društvo narodov je izročilo spomenico manjšinskemu odseku. (Kjer bo zaspala, kakor vse druge slične pritožbe! Op. uredn.)

POTRES NA NOVI ZELANDIJI.

SIDNEY, 27. julija. Na Novi Zelandiji so čutili predvčerajšnjim močan potresni sunek, ki je porušil več hiš. Nekaj ljudi je bilo ubitih. Na nekaterih mestih je zemlja razpokala.

Protivojne demonstracije v Sofiji

AKCIJA LEVIČARJEV PROTI VOJNI. PREPOVEDANO ZBOROVANJE. SPOPAD S POLICIJO.

SOFIJA, 27. julija. V zvezi z mednarodno akcijo proti vojni v Sofiji in po vsej Bolgariji so osnovali levičarji posebne odbore, ki so s pomočjo oglasov, letakov in javnih zborovanj začeli ostro borbo proti vojni. Prav tako se pripravljala velika akcija tudi za 1. avgust, ki je namenjen protivojni propagandi. Ministrstvo notranjih zadev je izdalo sedaj naredbo, s katero strogo prepoveduje vsako tajno in javno akcijo proti vojni omenjenih odborov.

Klub temu je sofijski protivojni odbor, kateremu predseduje profesor Asen Zlatarev, sklical veliko javno zborovanje v dvorano gledališča »Renesans«. Policija je že pred napovedano uro zasedla vse dohode, zato so se pristaši zbirali v skupinah po okoliških ulicah in skušali tam zborovati. Nastopiti so tudi

že govorniki. Policija je morala nastopiti s silo in demonstrante razgnati. Pri tem je prišlo do spopada. Stražniki in demonstranti so rabili orožje in na obeh straneh je več ranjenih. Aretiranih je bilo več sto ljudi.

NOVA KATASTROFA NA FILIPINIH.

WASHINGTON, 27. julia. Po poročilih iz Filipinov je tam zopet divjal silen tajfun, ki je opustošil več otokov. Nekateri naselbine, tudi večje, so popolnoma izginile z zemeljske površine. Pri tem je bilo ubitih več sto ljudi, število ranjencev pa znaša več tisoč. To je že druga letošnja katastrofa, ki je obiskala sicer bogate Filipine.

Zaslužena lekcija

Za zaščito slovenščine in srbohrvaščine.

V nekem zagrebškem listu smo nedavno čitali lekcijo, ki smo si jo že davno zaslužili in bil bi že skrajni čas, da bi si jo temeljito zapomnili in se po njej ravnali. Tam se je namreč našel človek, ki se je naveličal slovenskega pačenja srbohrvaščine in predlaga, naj se Slovenci temeljito naučimo jezika ali pa naj se rajši poslužujemo slovenščine in naj ne kvarimo obeh govoric. Načel je torej velevažno vprašanje, ki se bo moralo čimprej zaključiti s temeljito remeduro, kajti zelo se motijo tisti naši ljudje, ki mislijo, da koristijo jugoslovanski stvari, če se namesto slovenščine poslužujejo spakedrane, do ostudnosti neupitno srbohrvaščine ali pa mešajo slovenščino z izrazi, ki vanjo ne spadajo in se protivijo njenemu duhu.

Tako opazamo v zadnjem času tudi sami, da se zdi nekaterim našim ljudem posebno »nobel«, če uporabljajo namesto pravih slovenskih izrazov razno navlako, kakor so n. pr. besede: **saobračaj, granica, nastavnik, koturaš, savez** itd. Celo društva, ki bi se morala zavedati svoje odgovornosti napram narodnemu jeziku, pišejo v svojih dopisih neužitno brozgo, ki žali tako čut slovenščine kakor srbohrvaščine. Treba bo zato pričeti nov pokret za zaščito pred tem barbarstvom, kakor so ga začeli naši predniki proti germanizmu in govoriči o »staventu, cajtengah, šuhah in slični rajšprahl«.

V Jugoslaviji sta dva državna jezika, slovenščina in srbohrvaščina, tretjega, ki bi bil zmes obeh, ni; zato moramo pisati in govoriti ali slovensko ali srbohrvaščino, in to tako, kakor zahteva duh prvega ali drugega našega jezika!

Slovesna izročitev odlikovanj.

V petek 29. t. m. bo mestni župan g. dr. Lipold izročil odlikovanja nekaterim zaslužnim požarnikom. Red sv. Save IV. stopnje bo izročil poveljniku požarne brambe in reševalnega oddelka g. Ivanu Vollerju, šef-zdravniku g. dr. Ipavcu, in zdravnikom gg. dr. Urbačku in dr. Schmiedererju. Srebrno kolajno pa bodo prejeli četnika Ertl in Egger ter četar Šurkalović.

Napredovanje v železniški službi.

V višjo položajno skupino so napredovali: inž. Fran Hinterlechner, šef progovne sekcije Maribor glavni kolodvor; Jernej Šmauc in Stanko Ravter, oba pri progovni sekciji Maribor glavni kolodvor; nadalje Franjo Blažon, postajnačelnik v Dravogradu, Ivan Kuster v Mariboru, Franjo Sedej, Bruno Parma in Franjo Pavlovčič, vsi na glavnem kolodvoru v Mariboru, Rudolf Jeretin na koroškem kolodvoru, Jože Vokač, Fran Artič in Virgil Škofič pa v kurilnici državnih železnic na koroškem kolodvoru.

† Franjo Kočever.

Včeraj popoldne je preminul v Središču v 46. letu starosti posestnik in lesni trgovec g. Franjo Kočever. Pokojnik je bil izrazit narodnjak, vzoren in napreden slovenski gospodar in oče vsega gospodarskega in kulturnega gibanja v Središču in bližnji okolici. Dolga leta je bil starosta Sokola, načelnik požarne brambe, odbornik in član raznih korporacij. Za možem, ki ga je pokosila smrt v najlepši dobi, žalujejo vsi, ki so ga poznali. Časten mu spomin. Težko prizadeti rodini naše iskreno sožalje!

Poroka.

V zadnjem času so se poročili v Mariboru: Milan Klemenčič, učitelj, z gđ. Kristino Volavškovo; Ivan Vokač, učitelj, z gđ. Leandro Sabatijevo, učiteljico; France Mlaker, učitelj, z gđ. Heleno Arnoldovo; France Bidovec, tehnik, z gđ. Doro Kerhankovo; Rudolf Raner z gđ. Roziko Postrakovo; Peter Zlatar z gđ. Marico Miklavžovo; Lojze Hare z gđ. Marijo Pleterskovo; Feliks Kopic z gđ. Albino Ondruškovo; Ivan Plošinjak z gđ. Vilmo Regorškovo in France Voznik z gđ. Marijo Požaukovo. Bilo srečno!

Današnji trg.

Današnji trg je bil založen kakor po navadi. Posebnost na trgu je bilo italijansko grozdje, ki ga prodajajo branjevke po 24 Din kilogram. Na senem trgu je stalo 6 vozov sena, cent po 75—85, 3 vozovi otave, cent po 85—90 in 2 voza slame, cent po 60—65 Din. Cena senu je izza zadnjega tržnega dneva znatno poskočila.

Zverinski oče

POSESTNIK JOŽE KOLMANIČ IZ BUČKOVE JE UBIL LASTNEGA OTROČIČA. — NAD POČETJEM NEČLOVEŠKEGA OČETA SE ZGRAŽA VSA MALONEDELJSKA OKOLICA. — UBIJALEC ARETIRAN IN PREPELJAN V ZAPORE TUKAJŠNJEGA SODIŠČA.

Žalostnemu dogodku, ki se je dogodil preteklo soboto popoldne v mirni vasi Bučkovcih pri Mali Nedelji v Slovenskih goricah, ni zlahka najti primera v analih zločinstev današnje dobe. Že marsikateri krvavi dogodek in marsikatera tragedija se je odigrala v teh vinorodnih krajih, toda tako zverinskega in nečloveškega dogodka, kakor se je pripetil te dni v Bučkovcih, ljudje ne pomnijo.

Pri posestniku Kolmaniču je bilo že delj časa napeto razmerje med njim in ženo. V zadnjem času je začel Kolmanič še popivati in ni bilo dneva, da ne bi bil prišel domov pijan. Ob takih prilikah je doma neusmiljeno pretepal ženo in svoje otroke. Večkrat je morala uboga žena zbežati z otroci od doma in iskati varnega zavetja pri dobrosrčnih sosedih, ki so slutili, da to ne bo rodilo dobrega konca. Najbolj žalostna pa je okolnost, da je Kolmanič sovražil in preklinjal svojo ženo, ki jo je najmlajše 6-letne hčerke Milice, ki ji je rahitična bolezen skrivila in pohabila obe nogi, tako da sirotica ni mogla hoditi in je že leta sém vedno ležala.

Preteklo soboto popoldne je Kolmanič popival v nekem vinotoču. Okoli 16. ure se je priklatil pijan in nataknen domov. Po stari navadi je začel razsajati in preklinjati. Uboga žena je prestrašena s svojima hčerkama šleto Anico in 10-letno Roziko zbežala od doma in pustila

doma le pohabljen 6-letno Milico, ki je spala v sobi na tleh. Ko je Kolmanič vstopil v sobo in opazil na tleh spečo sirotico, ga je prevzela divja jeza. Besen je pograbil otročiča in ga treščil z vso silo v zid. Ko je nedolžno dete bridko zajokalo, ga je pograbil drugič in treščil ob tla, da je detetu počila lobanja in se je pokazala kri. Zverinski oče je nato treščil še parkrat že mrtvo siroto v zid, da so se ji polomile roke in noge. Na tleh je obležal le krvav klopčič, ki ni bil podoben človeškemu bitju in ni kazal več znakov življenja.

Zverinski oče je opravil svoje. Umil si je roke, ki si jih je umazal s krvjo lastnega otroka, legel na posteljo ter zaspal. Ko se je v poznem mraku približala domu žena, je najprej v groznih skrbih pogledala v sobo, kaj dela Milica. Onesvestila pa se je skoro, ko je na tleh pri vratih zagledala krvav klopčič in v njem spoznala svojega otroka. Zbežala je od doma, sklicala sosede, ki so obvestili o strašnem dogodku bližnje orožnike. Orožniki so z veliko težavo aretirali zverinskega očeta in ga odvedli.

Drugi dan je prišla k Kolmaničevim sodna komisija iz Ljutomer, ki sta jo tvorila dr. Čeh in dr. Haring in odredila, da so prenesli žrtev na pokopališče pri Mali Nedelji.

Sijajna zmaga naših letalcev v Svici

PRVO NAGRADO SI JE PRIBORIL LETALSKI STOTNIK ŠINTIČ. — VRA-TOLOMEN POLET NAD ALPSKIMI VRHOVI. — OVACIJE NAŠIM LETALCEM.

Naši vojaški letalci so predvčerajšnjim tekmovali z najboljšimi vojaškimi piloti Evrope na mednarodni letalski tekmi na progi Curih - Belinzona - Curih. Proga je dolga 367 kilometrov in vodi 3000 metrov visoko nad alpskimi vrhovi. Priborili so si sijajno zmago. V mednarodni tekmi vojaških enosedežnih letal je zmagal jugoslovanski letalec, stotnik I. razreda Zlatko Šintič, ki je to progo preletel v najkrajšem času, in sicer v 68 minutah. Drugi je priletel na cilj Poljak Bajan, tretji pa Švicar Burghardt.

Pri tekmi vojaških dvosedežnih letal si je priboril prvo mesto Belgijec von der Linden, ki je preletel progo v 85 minutah; drugi je priletel na cilj Francoz Durillon, tretji Švicar Hansa, četrti Jugosloven, stotnik Bajdak z opazovalcem poročnikom Židanikom v 91 minutah, peti pa je priletel v 93 minutah jugoslovanski stotnik Gradišnik.

Zmagovalec stotnik Zlatko Šintič je dobil kot prvo nagrado pokal francoske-

ga stotnika Echarta, ki se je smrtno ponesrečil leta 1922. pri prvem mednarodnem letalskem mitingu. Poleg tega je dobil zmagovalec še razpisano denarno nagrado v znesku 2500 švicarskih frankov. Stotnik Bajdak je dobil častno nagrado in 500 švicarskih frankov. Pokal pa, ki je bil določen za nagrado v spomin smrtno ponesrečenih jugoslovenskih letalcev Petroviča in Pajevića v Alpah, je dobil Belgijec von der Linden.

Jugoslovanska letalska ekipa je bila na cilju deležna velikih ovacij. Veliko priznanje je žel zlasti zmagovalec stotnik Zlatko Šintič, ki je preletel neznano in zelo nevarno progo s povprečno hitrostjo 330 km na uro in tako dosegel maksimalno hitrost z letalom »Howker-Foory« in motorjem »Rolls-Royce« s 480 konjskimi silami.

Zmago naših letalcev je pozdravila jugoslovanska kolonija z generalnim konzulom Milanom Švarcem na čelu in okrasila s cvetjem naša letala.

Poroka.

Poročila sta se dne 25. julija g. Vekoslav Terzer, krojaški mojster v Mariboru in gđ. Fanči Mehak, šivilja iz Metlike.

Kje je — Delavska ulica?

O reformi uličnih imen so občinski možje že opetovano razpravljali. Zlasti magdalensko predmestje je pri tem zelo prizadeto. V labirintu nove kolonije je neobičajno zamotana Delavska ulica, ki med Radvanjsko in Betnavsko ulico trikrat spremeni svojo smer. Kdor išče kakšno številko, se šele po ponovnem vprašanju more znajti v vrstnem redu hiš, dočim bi bila stvar lahko enostavno rešena s tem, da se vsaj eni izmed treh smeri dá novo ulično ime.

Vreme.

Vremenski preroki nam obetajo spremenljivo vreme. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Mariboru 27 (najnižja 16) v Ljubljani in Skoplju 29, v Zagrebu 28, v Splitu 30, v Beogradu 26 stopinj. Barometer je kazal davi ob 7. uri v Mariboru 738.6 pri temperaturi 21 stopinj, reduciran na ničlo pa 736.1; temperatura je znašala ob 11. uri popoldne 23.6 stopinj.

Moško perilo po meri pri I. Babič, Maribor.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored jutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mariborski trg in sadje.

Z zgodnjim sadjem je naš trg neobičajno bogato založen, zlasti hruške, marelice in breskve prinašajo kmetje v izobilju. Slovenske gorice so letos izredno obrodile in kmetje so v skrbah za prodajo svojih pridelkov. Prekupčevalci ponujajo že v predprodaji 50 par do 1 Din za kg obranih jabolok, kar je razmeroma malo. Zgodnje sadje ima pa mnogo višjo ceno, ki jo meščani označujejo celo za pretirano: marelice po 8 Din, jabolka po 5 Din je vsekakor mnogo.

Nezgod.

V Studencih se je včeraj popoldne hujše ponesrečil delavec Jakob Jerovšek. Po nesrečnem naključju je prišel z desno roko v stroj, ki mu je zmečkal dlan. Ponesrečenega delavca so spravili v tukajšnje bolnišnico.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamnih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Moške zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno, skrajno zanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočamo tudi pri kilah, trebušnih, natrganih danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sejem za živino.

Na sejem 26. t. m. so prignali 550 glav živine in sicer 18 konjev, 18 bikov, 172 volov, 320 krav in 22 telet. Cene živini so padle, pa je vkljub temu bila kupčija slaba. Prodanih je bilo 268 repov. Na sejem so prišli tudi trgovci iz Avstrije in je bilo prodanih 10 glav za izvoz. Povprečne cene: debeli voli 3—3.50, poldebili 2—2.50, plemenski voli 1.25—2.25, biki za klanje 2—2.25, klavne krave debele 2—2.50, plemenske 1.25—2, krave za klobase 0.80—1.25, molzne krave 2—2.25, breje krave 2—2.25, mlada živina 2.25—3 in teleta 3—4 Din. Mesne cene: volovski meso I. vrste 10—12, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav in telic 4—5; teletina I. vrste 10—12, II. vrste 6—8 in sveža svinjina 10—16 Din.

Dr. Sekula Jože

zopet ordinira. Sodna ulica 9/I, od 8. do 9. in od pol 14. do 15.

Popravljam vse moško perilo po jako nizki ceni. I. Babič, Maribor.

Ukradeno kolo.

Včeraj dopoldne je nekdo odpeljal z dvorišča neke hiše na Glavnem trgu trgovskemu vajencu Vaclavu Petruški dobro ohranjeno moško kolo, vredno 1500 Din.

Aretacije.

V Ključavničarsko ulico so romali preteklo noč Nikola D., ker je bil osumljen neke tatvine, Ivan K., Edmund G. in Rudolf Z. pa, ker so pijani rogovilili po ulicah.

Sportne srajce v vseh barvah in izdelavah, po želji v vsaki obliki od Din 48.—naprej. I. Babič, Maribor.

Ura, ki govori

Dandanes, ko je čas vsepovsod tako točno odmerjen, ko se ne računa več na ure, ampak na minute in sekunde, je res potrebno, da ima človek točno in precizno uro. Vsakdo, ki je že kedaj v življenju zamudil vlak ali dogovorjen in določen trenutek, prav dobro pozna neprijetne posledice. Navadno so takih in sličnih zamud krive netočne ure, ki rade prehittevajo, pa še rajši zaostajajo. Na ure v cerkvenih zvonikih in drugih stolpih se človek ne more zanesti. Tudi električne ure, ki jih imamo že po vseh boljših mestih, niso zanesljive. (Naš Maribor spada med boljša mesta, ker ima več električnih ur.) Te električne ure imajo včasih svoje muhe. Včasih kaže vsaka drug čas in zgodil se je že tudi primer, ko je taka električna ura na vseh štirih straneh kazala drug čas.

Netočnosti naših ur pa je napravil konec ravnatelj pariškega observatorija. On je namestil pri observatoriju posebnega uradnika, ki je dajal telefonično astronomsko točni čas vsem, ki so se zanimali. In tako so Parižani jeli oblegati observatorij, ker je vsakdo hotel uravnati svojo uro. Razumljivo, da tega posla ni mogel opravljati več en sam uradnik. Zato je ravnatelj skonstruiral posebno napravo, ki pove točno uro vsakih deset minut. Vsakdo, ki želi vedeti, koliko je ura, pokliče telefonično observatorij, počaka največ deset sekund, nakar dobi odgovor na pr.: »Sedma ura, petnajst minut in dvajset sekund.« Nato sledita dva zamolkla udarca, od kateri poslednji označi točno dvajseto sekundo.

Ura, ki govori je konstruirana po principu znanih iznajditeljev Belina in Brilliea. Deluje na osnovi zvočnega filma in gramofonske plošče. V Parizu se da razmišljajo o tem, kako bi uro zvezali z radijsko postajo, ki bi ob določenem času vsak dan napovedovala točni čas in pa kako bi vse večje telefonske centrale opremili s temi napravami, da bi naročniki telefona mogli vsak hip zvedeti, koliko kaže točna ura.

V obmejne planine!

DVE SMERI TURISTIKE. — VAŽNOST OBMEJNIH KRAJEV. — NAŠA IN TUJA PROPAGANDA. — NEMŠKI PESNIK OB MEJI. — NEZANIMANJE JAVNOSTI. — AKADEMIKI OB MEJI. — ZA SKUPNE IZLETE.

Za vsakogar, ki pogosto hodi po smotreni zarisanih stezah in poteh, po gorskih kočah in ponosnih domovih, postanejo mikavne sčasoma tudi one romantične planine, kamor oficijelni turizem s svojimi načrti še ni posegel. To dejstvo velja zlasti za naš obmejni planinski svet na Kozjaku. Obmejni kraji s svojo samoniklostjo sicer ne nudijo velikih udobnosti, vendar z veseljem in ljubeznijo sprejemajo žal redke slovenske letoviščarje in izletnike. In vendar je stara in preizkušena resnica, da je narodna in državna meja izredno važna za obstoj in razvoj zaledja. Ne pušče ne bajoneti, temveč narodno, prosvetno, kulturno in gospodarsko napredujoče obmejno ljudstvo je najboljša varstvo zaledja...

Kakor je na eni strani Drave umesten razmah turizma v smeri letovišarskega komforta, tako je na drugi strani potrebna poglobitev one turistike, ki hoče v obmejnem ljudstvu okrepiti zavest slovenske pripadnosti ter utrditi kulturno in gospodarsko stanje.

Na žalost se pri nas tem problemom ne posveča ona pozornost, kot se n. pr. za obmejno ljudstvo brigata naši najbližji sosedji Avstrija in Italija. Obe sta v poslednjih letih — kljub krizi — mnogo žrtvovali za mejo, posebno za gradnjo silajnih cest, za gospodarsko izboljšanje in za nacionalno in kulturno utrditev obmejne prebivalstva. Neprestani izleti »In's bedrohte Grenzland!«, smotrna propagan da planinskih društev in stalno zanimanje obrambnih društev v Avstriji spodbuja ljudstvo ob meji k zaupanju vesoljnemu nemštvu. Značilno za pangermanska prizadevanja v obmejni Štajerski je primer znanega nemškega pesnika Rudolfa Hansa Bartscha, ki je pred tedni obiskal vse obmejne trge in vasi, kjer je predaval in recital svoja šovinistična dela o izgubljeni Štajerski. »Das deutsche Leid« v Slovenskih gorah očitno še vedno vzbuja skomine našim sosedom.

Pa še pravijo naši »rodoljubi«, da naši kraji prav nikjer niso več ogroženi! Teritorialno zaenkrat gotovo ne, kaj pa idejno?! Resnično opazamo v naših obmejnih krajih (ki so tik meje) nedeljo za nedeljo pretežno nemško govoreče izletnike. Bogve s kakšnimi nameni prihajajo! Kot lojalni planinci jim nismo nasprotni, toda vsiljuje se nam vprašanje: Zakaj prihajajo prav Nemci? Redke izjeme to dejstvo samo potrjujejo. Zlasti si ne moremo kaj, da ne bi ugotovili žalostnega dejstva, da je naša javnost odrekla obmejnim planinam ono zanimanje, ki bi ga danes hvaležnejše kvitirale kot kedaj prej...

Pred dnevi je baje akademska podružnica CMD prepotovala »obmejne kraje« Ormož, Ljutomer, Sv. Lenart, Ruše, Sv. Lovrenc itd. Naših najbolj eksponiranih krajev ob državni meji od Št. Ilje, Sv. Jurija, Sv. Križa, Sv. Duha, Kaple, Remšnika, Sv. Primoža tja do obmejne Oj-

strice niso obiskali... In prav te postojanke bi bile najbolj hvaležne tako odličnemu stremljenju akademske mladine! Na kraju samem bi zaznali za križe in težave mejašev; na lastne oči bi videli, kako se znajo štajerski Nemci dobrikati našim ljudem; sami bi spregovorili nekaj besed z obmejnimi vaščanom ali pa stisnili žuljavo roko skromnemu kočarju; ob lepi slovenski pesmi tik meje bi na mah izginili vsi predsodki iz minulih dni osamelosti. Neizkrenosti, brezbržnosti in nezaupanja bi bilo takoj manj, saj bi ljudstvo videlo, da ima v zaledju mnogo res prijaznih in odličnih prijateljev. Takšne propagandne ekskurzije bi dosegle popolnoma svoj namen!

Odločno je treba odsvetovati, da bi se izleti v obmejne kraje prirejali izključno v zabavo ali obisk kakšne veselice! Taki nameni niso čisti in stike z obmejnimi ljudstvom iskati v gostilni ni niti uspešno niti značajno.

Hvalevredna so prizadevanja nekaterih mariborskih društev, ki prirejajo skupne izlete v obmejne planine. Če takim nenapovedanim družbam prisostvujejo domačini čisto neprisluseno, se ob petju narodnih pesmi razvije ono pristrčno razpoloženje, ki veže srce k srcu in takšno prijateljstvo je vredno zlata, zlasti v obmejnih krajih. S pristrčnimi stiki bodo šele mejaši uvideli, da prijatelji iz zaledja poznajo vse križe in težave obmejne grude tako v narodnostnem kot v kulturnem in gospodarskem oziru.

Iz tega spoznanja pa izvira še dolžnost, da zaledje izkuša nedostatke odpraviti, kolikor je v njegovi moči. V današnjih težkih časih je treba tu in tam zgraditi kaj tudi iz lastne iniciative, zlasti če gre za obmejne kraje.

Ne zahtevajo vsega tega samo interesi naše meje, marveč je v mnogo večji meri to zadeva naše varnosti, ki je z mejo v najtesnejši zvezi.

Iz Radvanja

Obratovanje naših opekarn. Reiserjeva opekarna v Gornjem Radvanju je pričela redno obratovati že pred dvema mesecema, v nedeljo pa je pričela z delom tudi Nasimbenijeva v Spod. Radvanju. Obe zaposlujeta sedaj nad 50 delavcev, kar je precej omililo brezposelnost naših sezonskih delavcev. Po pripravljenem materialu sodeč, se bo delalo še dobre tri mesece. Če bi bila stavbena sezona boljša, bi obe opekarni obratovali do zime.

Gasilske slavnosti. Kakor smo že poročali, bodo v nedeljo proslavili naši gasilci 40-letnico obstoja. Spored bo veličasten in pri slavnostni seji bodo delovali zastopniki vseh društev. Tudi gasilska vaja bo zanimiva, kar pričča vestno in vztrajno vežbanje.

Sokolstvo

Otvoritev letnega telovadišča Sokola Maribor I.

Dne 7. avgusta t. l. otvori Sokolsko društvo Maribor I. svoje letno telovadišče. Ker bo telovadišče tako po obsegu kakor po moderni ureditvi največje v župi, bo otvoritev združena z velikimi svečanostmi. — Tudi tem potom se pozivajo vsa sokolska društva in čete, da se udeležijo otvoritve. Udeležba bo olajšana s tem, ker bo otvoritev v »Mariborskem tednu« in bodo vsi udeleženci deležni četrtinske vožnje. Pridite!

Sv. Rupert v Slovenskih goricah.

Dne 31. t. m. priredi tukajšnja Sokolska četa svoj javni telovadni nastop. Vabimo vse sosedne bratske edinice k udeležbi, da lahko tudi na zunaj pokažemo uspeh svojega dela. — Zdravo!

Odnevi iz sokolske Prage.

V zvezi s sokolskimi svečanostmi v Pragi, objavlja sokolsko časopisje zanimivo statistiko časkoslovaškega Sokolstva. V ČOS je včlanjenih 661.770 oseb, in sicer 256.350 članov, 103.113 članic, 37.554 moškega naraščaja, 34.944 ženskega naraščaja, 108.801 moške in 121.008 ženske dece. Skupno je na Češkoslovaškem 3131 društev, organiziranih v 52 župah, ki tvorijo mogočno sokolsko armado ČOS.

Sport

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo.

V nedeljo 31. t. m. se bodo odigrale sledeče tekme: v Ljubljani: ISSK Maribor: SK Ilirija; v Zagrebu: Viktorija: Primorje, s Splitu: Hajduk: Hašk; v Zagrebu: Concordia: Gradjanski (Osijek); v Beogradu: BSK: Sašk; v Skoplju: Jugoslavija: Gradjanski (Skoplje) in v Somboru: Slavija: Vojvodina.

Kaj pravi Sportni list o tekmi Viktorija: Maribor!

Današnja številka ljubljanskega »Sportnega lista« prinaša med drugim tudi kritiko o nedeljski tekmi Viktorije: Maribor. Uvodoma piše glede sodnika takole: Kar se tiče sodnika, si ne moremo kaj, da ne bi ugotovili, da so si Mariborčani sami krivi razočaranja: mariborski klubi že leto dni forsirajo zagrebške sodnike za vse mogoče tekme in tekmičice. Tudi Podubsky je mogel kot zagrebški sodnik soditi nedeljsko tekmo samo na željo ISSK Maribora in z njegovim pristankom! O p. u. r. Tudi mi smo mnenja, da je bilo popolnoma zgrešeno za tako važno tekmo poveriti vodstvo zagrebškemu sodniku, ko je vendar razumljivo, da zagrebški sodnik pri tekmi, ki se vrši med zagrebškim in mariborskim klubom, ne more biti povsem objektivni.

Male sportne vesti.

Jugoslovenska lahkoatletska zveza v Zagrebu je dobila od grške lahkoatletske federacije povabilo na sodelovanje pri letošnji Balkanski olimpiadi, ki bo od 2. do 10. oktobra v Atenah.

Državno lahkoatletsko prvenstvo poedincev bo letos 16., 17. in 18. septembra v Zagrebu. Na tem tekmovanju se bodo izbrali najboljši atleti, ki pridejo v poštev za državno reprezentanco.

ISSK Maribor potuje v nedeljo 31. t. m. v Ljubljano, kjer bo odigral proti SK Iliriji prvenstveno tekmo.

V Ljubljani bo v nedeljo 31. t. m. tudi tekmovanje za juniorsko državno prvenstvo v plavanju.

SK Ilirija priredi dne 13. in 14. avgusta, obakrat (s pričetkom ob 15. uri) lahkoatletsko tekmo za moško prvenstvo Ljubljane. Pravico starta imajo vsi verificirani člani klubov JLAS. Prijave do 6. avgusta.

Tekmovanje za juniorski pokal SK Ilirije se bo pričelo dne 6. avgusta. Prijavni rok za letošnje tekme je 3. avgust.

V tekmi za pokal varaždinske župe je v nedeljo zmagal ČŠK (Čakovec) nad VŠK (Varaždin) 3:1.

Studenci

Konfederac prihaja... Že dva dni so studenške ulice predmet neobičajnega zanimanja. Siv voz z dostojanstvenim možem s puško na rami je strah in trepet vseh štirinogatih ljubljencev, ki se skrivajo v najtemnejše kote. Toda kruto oko konfederca opazi še tako skritega kužka, če ni privezan. Plen v Studencih je bil izredno bogat, saj je celo Mikekov Čuvaj moral v prognanstvo, več manjših — baje dragocenih — psičkov pa je »storilo smrti na licu mesta«. Studenci imajo za nekaj dni svojo senzacijo.

Limbuš

Žegnanje. Limbušani so praznovali v nedeljo god farnega patrona sv. Jakoba. Spet so se zbrali krepki mladeniči, brhke mladenke, starke in starci od blizu in daleč, da počastijo čim svečaneje svojega svetnika in zaščitnika. Krošnjariji so postavili okoli cerkve šotore, ponujali blago ter hvalili kvaliteto in nizko ceno. Kmečki fantje so kupovali svojim dekletom srca in razne druge reči za odpustke, in vsaka se je ponašala za darom in ga kazala prijateljicam. Veselo razpoloženje je trajalo pozno v noč. Med zvoki godbe so razsajali mladi pari. Res, lepo in zanimivo je naše podeželsko žegnanje.

»Ali vas smem predstaviti svojemu možu?«

Arkadij Averčenko:

Stava za gumb

»Hokus-pokus? To je čarovnija!« se je glasilo od sosednje mize. Oni, ki je to rekel, je bil temen mož z vlažnimi črnimi brki in s strmečim, steklenim pogledom.

Vlažni črni brki, skoraj do obrvi padajoči lasje in stekleni pogled so dokazovali neizpodbitno, da je bil lastnik omenjenih zakladov — tepček. Tepček v resničnem in pravem pomenu besede.

Eden izmed njegovih sosedov ob mizi si je nalil pivo, pomencal roke in izjavil: »Nič drugega kakor samo urnost in gibčnost prstov...«

»To je čarovnija!« je vztrajal mračni mož pri svoji prejšnji trditvi in sesal svoje brke.

Mož, ki se je bil pravkar potegnil za to, da tiči vsa zadeva v gibčnosti prstov, se je satirsko obrnil do svojega tovariša in rekel:

»Dobro, da to ni nikaka čarovnija, lahko takoj dokažem, če hočete.«

Mračnež se je še bolj mračno nasmehnil.

»Ste li vi — kakor naj se izrazim —

čarovnik po poklicu?«

»Seveda, saj vam pravim. Ali hočete? Stavim sto rubljev, da odrežem vaše gumb v petih minutah in jih zopet prišijem!«

Mračnež se je iz neznanih vzrokov igral z gumbom na telovniku in odgovoril:

»V petih minutah? Odrezati in zopet prišiti? To je nepojmljivo!«

»Popolnoma umljivo... Torej, bo kaj? Sto rubljev?«

»Ne, to je preveč. Samo pet jih imam pri sebi.«

»Nu, zame je to tudi dobro. Radi mene bodi stava nižja. Hočete — tri steklenice piva?«

Mračnež je strupeno pomežiknil.

»Saj boste morali izgubiti!«

»Kdo? Jaz? Bomo videli!«

Iztegnil je roko, stisnil suho in koščeno desnico mračneža in tretji pri mizi je z robom dlani presekali sklenjeni roki.

»Z uro v roki lahko pazite, da vsa stvar ne bo trajala več kot pet minut.«

Vsi smo bili radovedni in celo natak-

in jih vrgel na krožnik.

»Imate gumb tudi pri jopiču?« je vprašal.

»Seveda. Zadaj, na rokavih, na žepih.«

Gumbi so padali klopotaje na krožnik.

»Imam gumb tudi na hlačah,« je dejal mračnež in se zviljal od smeha, — »in na čevljih...«

»Prav, prav; mar mislite, da vas hočem oslepariti za kak gumb? ... Ne vznemirjajte se, — vse bo porezano.«

Ker je bila vrhnja obleka oropana gumbov, je bila dana možnost preiti do spodnje obleke. Ko so padli zadnji gumbi s spodnjic, je položil mračnež škodželjno na mizo še svoje noge.

»Na čevljih... Na vsakem je osem gumbov. Rad bi vedel, kdo jih bo v petih minutah zopet prišil!«

Ne da bi odgovarjal na mračneževe besede, je sukal čarovnik naglo in spretno svoj nož. Obrisal si je potem še čelo, položil krožnik na mizo — gumbi vseh različnih barv so bili pomešani na njem — in zagodrnjal:

»Dovršil sem. Vse!«

Natakak je vzradoščen plosknil z rokami:

»Dvainosemdeset gumbov! Imenitno!«

»Sedaj se pa požuri in mi prinesi šivan-

ko in sukanca,« je ukazal čarovnik. — »Pa hitro!«

Tovariš je zavihtel uropo zraku in zaprl pokrov.

»Prepozno... Konec! Pet minut je minilo! Stavo ste izgubili!«

Oni, kateremu so veljale te besede, je jezno vrgel nož na mizo.

»Vrag naj me vzame! Izgubil... nu, nič se ne da napraviti... Natakak! Prinesi temu gospodu na moj račun tri steklenice piva in potem povej še moj račun!«

Mračnež je prebledel.

»Kam... kam... pa hočete iti?«

Čarovnik je zazelhal.

»V posteljo. Spati hočem ko pes. Ves dan sem se trudil ko živina...«

»In... gumb... prišiti?«

»Ka-a-aj? Čemu naj vam jih še prišijem, ko sem tako in tako izgubil stavo. Zato sem pa moral tudi plačati. Priporočam se, gospoda!«

Mračnež je dvignil za odhajajočim proseče svoje roke — in pri tem mu je zdrknila nenadoma vsa obleka s telesa. Pobra! je hlače, zazišal ves prestrašen in zajec-lja! »Za božjo voljo, kaj naj bo iz vsega tega?«

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Njen oče je bil ves srečen nad spremembo njenega mišljenja in se je dal kaj lahko pogovoriti, da jo pošlje v svrhu nadaljnje vzgoje v samostan, dokler ne bo dovolj stara, da se lahko zaoblubi za nuno. Njeno bivanje v samostanu pa je trajalo le teden dni. Pobežnila je in se odpeljala v Pariz. Iz »mesta svetlobe« je pisala svojim staršem, da hoče postati umetnica.

S svojo lepo postavo je najprvo dobila delo kot model, in slikarji, katerim je sedela, so bili zelo sočutni in prikupni ljudje.

Ko je Moreuil prišel v Pariz, da bi svojo izprieno hčer odpeljal nazaj v samostan, je ni mogel nikjer najti. Moreuil jo je radi tega zavrgel in se vrnil v svoje podeželsko mesto.

Marthe pa je bila zelo hvaležna, da ni hotela kar tako zapustiti svojih varuhov, ki so ji v njeni stiski pomagali. Umetniki, ki so jo slikali že v vseh mogočih položajih, pa o tem niso bili navdušeni, kajti niso imeli toliko denarja, da bi vzdrževali model, od katerega niso imeli nobenih koristi. Tako je Marthe bila prisiljena poskati si kje drugje zaslužka. Potem ko je že vse mogoče poizkusila, ji je zmanjkalo denarja. Dobrohotna usoda pa ji je

takrat privedla Williama Fischerja.

Tega starejšega gospoda je srečala v neki kavarni, in ker je bil z njo prijazen, mu je potožila svoje gorje. Mr. Fischer jo je pazno poslušal in ji pritrdil, da je treba tako mlademu in nadarjenemu dekletu vsaj nuditi možnost, zadostiti umetniškemu nagnjenju. Dejal ji je, da vidi nek izhod in se dogovoril z njo za nov sestanek, pri katerem naj bi se seznanila še z njegovima dvema tovarišema Leatherjem in Philipsom. Njihova radijska trgovina je bila v Rue de Suren, toda Marthe je kmalu izvedela, da se ti gospodje bolj zanimajo za neko drugo iznajdbo dvajsetega stoletja. Poznali so namreč vse mogoče vrste letal in vsa letališča v Franciji. Zelo so obžalovali vse nesreče, katere bi bile z uporabo letal lahko preprečene.

Nek njihov prijatelj je baje iznašel novo padalo, katerega bi rad spravil na francoski trg; toda dosedaj se mu še ni posrečilo napraviti zanj uspešne reklame. Če pa bi lepo, mlado dekle kot Moreuil hotelo predložiti prednosti tega padala s tem, da skoči iz letala in elegantno pristane na zemlji, bi javnost postala kaj kmalu pozorna. Razen tega pa bi si pridobila sloves kot dobra artistka.

Zagotavljali so ji, da pri tem ne bo izpostavljena nobeni nevarnosti in da bodo njene usluge bogato poplačane. Marthe je privolila v preizkušnjo padala.

Sprva se je zelo bala in pri prvem poletu je imela komaj toliko poguma, da je skočila iz letala. Končno pa je le zmagal njen pohlep po slavi nad strahom, skočila je v globino. Kot so ji Angleži prorokovali, je prišla popolnoma nepoškodovana na tla. Padalo je bilo najnovejši angleški model in praktično ni bilo nobene nevarnosti.

Odslej je Marthe večkrat skočila s padalom in kmalu ji je bilo v veliko veselje, na ta način plavati po zraku. Potem pa je prišel dan njenega prvega javnega nastopa. Navzoča je bila velika množica ljudi in viharo občudovanje, ko je prispela na zemljo, je bilo balzam za njeno dušo. Spoznala je, da stoji na pragu svoje slave.

Izgleda, da so gospodje Leather, Philips in Fischer priredili z njo celo vrsto nastopov, preden so svojo učenko uvedli v tajne svojega poklica. Nekega dne so ji stavili predlog za turnejo po Franciji, pri čemer bi ji njeno plačo seveda primer- no zvišali, ako bi poleg odskoka s padalom prevzela še nekatere druge dolžnosti. Marthe je povprašala v čem obstojajo te dolžnosti in je brez pomisleka privolila, ko so ji jih natančneje razložili. Njeni tovariši tudi niso ničesar drugega pričakovali; tajni agentje so večinoma dobri poznavalci človeškega značaja, ki zelo dobro vedo koliko in kaj smejo za-

upati svojim zaveznikom. Mlle. Moreuil je bila navdušena ob misli, da bo postala vohunka in se je izkazala kot zelo dobra učenka. Ti trije Angleži pa so dobili dovoljenje, da sme Marthe predvajati svoje padalo tudi na vojaških letališčih. Bilo je tudi za pričakovati, da bodo galantni letalski častniki obletavali to lepo in mlado deklico.

In kjerkoli je pokazala svojo umetnost, so jo častniki zabavali in vabili. Na njena spretna vprašanja o vrsti in jakosti posameznih letalskih oddelkov so častniki vedno po pravici odgovarjali. Če bi bil ta vprašanja stavljal možki, bi ga bili ostro zavrnil. Lepa Marthe je našla tudi priliko odpreti pisarniške predale in iz njih izmakniti važne dokumente. Njeni zavezniki pa so ji razen tega dali majhen, zelo občutljiv fotografski aparat, katerega je prav lahko skrila v svoji obleki. Medtem ko je s padalom plavala po zraku, je fotografirala letališča. Na ta način ji je uspelo fotografirati lučne naprave v Bordeauxu in St. Nazairu. V St. Raphaelu si je znala pridobiti načrte zadnjega in najnovejšega modela francoskega letala. Angleži so ostali v Parizu, toda vedno so dopisovali z njo in ji dajali navodila, kako naj izvede posamezne naloge. Svoja pisma so pisali z nekim novim nevidnim črnilom, kateremu francoski kemiki niso mogli do živoga.

Problem zakonske sreče

OD ZGODOVINE DO ZNANSTVENIH PROUČEVANJ.

Marsikdo bi mislil, da so nesrečni zakoni pojav današnje moderne civilizacije. Toda temu ni tako. Nesoglasje med zakoni je tako staro, kakor je staro človeštvo. V vseh dobah in časih in pri vseh narodih najdemo nesrečne zakone in zakonske razprtije. Zato so nekateri narodi že pred tisočletji omogočili ločitev zakonske zveze, drugi so pa uvedli mnogoženstvo. Znameniti v tem pogledu so bili Feničani, ki so dovoljevali možkin, da so si vzeli več žen, vendar so smeli obdržati samo tisto, s katero so se najbolje razumeli. Te niso smeli več zapustiti, sicer so izgubili za vedno pravico do nove zakonske zveze.

Srednji vek, ki je bil v marsičem lažnjiv, je bil lažnjiv tudi v pogledu zakonske zveze, katere ni dovoljeval razdirati. Radi tega pa se je razpasla zakonska nezvestoba v tem veku najbolj. Zakoni so se kršili celo z vednostjo in tihim privolenjem zakoncev. Moderna doba pa je znova načela problem ljubezni in za-

kona. Postavila je posebno Evropi stroge paragrafe. Popoln uspeh pa ni bil in ne bo nikdar dosežen.

Problem zakonskega življenja, ljubezni in zvestobe je bolj kompliciran kakor so vsi človeški paragrafi. Življenje se ne dá zvezati. V novejšem času se je za te probleme jela intenzivneje zanimati znanost in prišla je do zaključka, da je osnova zakonski sreči značaj, iz katerega izvirajo različne lastnosti. Zelo važno vlogo igra pri tem pred vsem seksualen ustroj posameznika. Že dolgo je znano, da se anestetik in lahkoživka ali obratno v zakonu ne počutita dobro. Mogoče pa so tu vse mogoče stopnje. Popolni ekstremi so navadno bolj redki, vendar pa jih najdemo vsepovsod.

Kaj je pravzaprav vzrok vsega tega, doslej še ni znano. Šele v najnovejšem času smo izvedeli za dvojne enakih odkritij. Neki ameriški zdravnik in neka angleška zdravnica sta mnenja, da so človeški značaji odvisni od kemične sestave

ve telesa. Če prevladujejo v telesu kakega človeka te tvarine, v drugem pa druge, sta si različna tudi po značaju, lastnostih, sposobnostih in po seksualnem občutju. Tako so ženske, pri katerih prevladuje v kemični sestavi kalcij, hladne, včasih docela neobčutljive, možki, pri katerih zmaguje nitrogen, pa so vročerkovni, živahni in nestanovitni. Zakon med takima dvema že ne more biti srečen.

Kako preprečiti take nesrečne zakone? Angleška zdravnica pravi, da bi se morali vsi, ki se mislijo poročiti, poprej temeljito preiskati. Ko bi ženin in nevesta vedela, da ne spadata skupaj, bi se prav gotovo ne vzele. Ta njena trditev pa najbrže ne bo držala. Zaljubljenec bi ji oporekal, da sama nikdar ni bila zaljubljena in da pozablja, da zaljubljenec ni tako lahko ločiti.

Problem zakonske sreče je in bo še tudi nadalje ostal kompliciran. So stvari na svetu, ki jih vsa človeška znanost najbrž nikoli ne bo mogla rešiti.

»Čemu pa streže tvoja služkinja s klobukom na glavi?«

»Veš nismo še na jasnem če naj jo obdržimo ali pošliemo proč.«

Spominjajte se CMD

Opremljeno sobo

oddam dvema gospodoma ali gospodičnima, prost vhod, električna razsvetljava. Aleksandrova cesta 55 I. 2338

Sobo in črkosilkanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in priključni oddam s 1. avgustom mirni družini, obstoječi iz dveh od treh oseb, v Tattenbachovi ulici. Vprašati v kartonarni tovarni, Milska ulica 30. 2363

Prililčni lokal z dvema prostoroma,

tik kolodvora oddam. Aleksandrova c. št. 48. 2360

Išče se Instruktorica za knjigovodstvo.

Naslov v upravi »Večernika«. 2356

Predno vam bo kolo ukraden

javite pri »Kolozaščiti«. Kralja Petra trg 6, tel. 2506 2347

Dekle, ki se je učilo kuhati v kavarni

in restavraciji, išče mesto kavarniške kuharice začetnice. Naslov v upravnistvu »Večernika«. 2359

Atomobilisti in motociklisti pozor!

Avto in moto gumi kupuje v vsaki množini in najvišjih cenah mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica 14. 2345

Trgovino v Mariboru prodam

proti mali odkupnini. Naslov v upravi »Večernika«. 2361

Prvovrstni hruškovec

po 2.— Din od 10 lit. naprej, Razlagova ul. 13, pri hišniku. 2353

Mirno, manjše stanovanje

1—2 sobi in kuhinjo, išče uradniški par brez otrok s 1. ali 15. avgustom. Ponudbe pod »Avgust 2« na upravo Večernika. 2354

Hiše ali posestva

od 30.000 Din dalje prodaja Posredovalnica. Maribor, Sodna ulica 30. 2362

Iščem za oktober

elegantno stanovanje, obstoječe iz treh sob, kuhinje, sobe za služkinjo in kopalnice. Ako možno z vrtom. Ponudbe na upravo pod »apartno«. 2355

Denarnice za kovani denar

v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2301

Sanatorij v Mariboru

Gosposka ulica 49

Telefon 2338

Lastnik in vodja

kirurg dr. Mirko Černič

Najmodernejši urejen za operacije, zdravilni aparati: višinsko solnce, diaermija, tonizator, žarnica »Hela« Entero-cleaner, zdravljenje z radijem (pljuča in kopeli) Cene zmerno!

Vinotoč

Pavla Kokoschinegg

Košaki 18

v četrtek 28. julija

že zaprt!

Kis za vlaganje

Spirit za vlaganje

Tel. 25-80 JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, Gosposka ulica 9 Tel. 25-80

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.